

Škender:

Mami za god.

O mamica, mamica, loke zvonkljajo!
O mamica, lej, poljane smehljajo se
novi pomladi! —
Na solnčnih perutih iz dalje prihaja,
rožice trosi in z veterčki raja
po cvetni livadi.

Pesem mi vstaja, čuj, v dušici mladi
kot vigred bi v meni zvonkljala,
z zlatim se solnčkom igrala — — —

Veš pa ne poje pomladi —
Tebi, ljuba mamica,
poje moja pesemca:

Kolikor je rožic na poljani,
Bog daj srečnih let še moji mami!

Kolikor je božji solnček velik,
toliko daj zdravja moji mami!

Meni pa Bogec dorasti daj!
O — in tedaj! — —

Mamici dal bom vezilce: maslene potičice,
sladkih kolačkov iz bele pšeničice . . .
Za zdaj pa, veš, mamica, ima tvoj ljubček
samo — poljubček!

Malemu † Dolfeku Lavriču.

Dolfek, vem, da si med nebeškimi krilatci pri ljubem Bogu. Spomin nate mi je drag in bi ga najrajši zaprl globoko v srce in ga skrtil pred svetom, toda bil si tako zvest Orlič, da bo vzpodbudno za Tvoje bratce in sestrice, ako postavim luč Tvoje zvestobe na svetilnik — — —

Slučajno sem bil Cerknici. Že pozno zvečer pride k meni dobri Lavričev atek in me prosi, naj obiščem njegovega sinčka Dolfeka, ki se baje bori s smrtjo. V drugi razred hodi, goreč Orlič je, pa ima hudo srčno napako, da ubožec silno trpi. Prejšnji dan je na bolniški postelji prejel prvo sveto obhajilo in sedaj zelo vdano čaka, da se zgodi nad njim božja volja. Nocoj je pa slišal, da se je brat Nardžič ustavil v Cerknici, in ga silno želi videti — — —

Seveda sem nemudoma pohitel k bolniški postelji. Dolfek je bil lep kot angelček. Čisto bel je bil kot da je lepota njegove dušice po prvem sv. obhajilu pregrnila tudi njegov prikupljivi obrazek. Slonel je na visokem podzglavju in povešal glavico med blazine.

Ko sem vstopil, se je trudoma vzravnal in se pozorno ozrl po meni. Trenutek, dva, so mu oči obvisle na bratu Nardžiču, usta so se mu prijazno nasmehnila — potem se mu je glavica zgrudila nazaj med blazine.

Pristopil sem in ga prijel za roko. Videl sem, kako strašno mu bije srce, saj je vsaka žilica drgetala na drobnem telescu. Spregovoril sem mu nekaj tolažilnih in vzpodbudnih besed, pa mi je nalahno stiskal roko v znak, da me razume. Pokimati mu je bilo težko, govoriti ni mogel — — — Kmalu sem se poslovil z obljubo, da pridem zopet drugi dan.

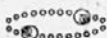
Po sv. maši sem vprašal bratca Ivana, kako je Dolfeku. Pohvalil se je, da precej bolje. Razveselil sem se in se kmalu odpravil k bolniku. Sprejel me je prav tako kot prejšnji večer. Le za spoznanje je bil videti boljši, da mi je roko krepkeje stisnil. Izpraševal ga nisem nič, samo nekaj prijaznih besed sem mu spet dahnil na uho. Naenkrat se ojunači, dvigne glavico in z vame uprtimi očmi težko vpraša: Ali kmalu pride novi „Orlič“?

To so bile edine besede, ki sem jih slišal iz njegovih ust. Sirotek si je še v teh težkih urah želel „Orliča“! Ginjen sem mu pravil, kdaj približno pride in kaj se bo v njem bralo, pa me je vse z razumevanjem poslušal. Potem sem ga priporočil njegovemu angelu varuhu in ljubemu Bogu in sem se poslovil od njega — za vedno na tem svetu.

Njegov atek mi je še povedal, da je že od petega leta navdušen in priden Orlič, da je zvest izpolnjevalec vseh orlovskih predpisov in navkov, zlasti pa da rad bere „Orliča“. Nikoli ne more dočakati nove številke — — —

Zelo sem želel, da bi „Orlič“ hitro izšel in vsaj enkrat še obiskal Dolfeka v Cerknici. Toda ni moglo biti po mojih in Dolfekovih željah. Namesto „Orliča“, mojega odposlanca, je nekaj dni pozneje obiskal Dolfeka smrtni angel, odposlanec najboljšega Očeta v nebesih, in ga je nežno povabil s seboj — — —

Vem, da je bil Dolfek božjega angela še tisočkrat bolj vesel kot bi mogel biti „Orliča“. O, kako bo nekoč lepo gori na rajskih tratah, ko nam bo Dolfek pripovedoval o svojem veselju, ko je čakal „Orliča“, pa je dočakal svetega angela — — —

Škender.

Pastirček Lojzek in prve šmarnice.

Davno, davno je že tega, kar je umrl pastirček Lojzek. Kdo bi vedel, da je sploh kedaj živel, da mi ni bela šmarnica povedala svete zgodbe o pastircu Lojzku?

Na Šentjanževo sem rekel pri sebi: Bogve, jeli res, da govore nocoj tudi rožice in tratine? Poskusil bom. — In ko so kresovi na bližnjih in daljnih holmih zapeli prvi pozdrav sv. Ivanu, sem bil že v gozdu.

O, kako je lep kresni večer!

Na tisoče lučk zdaj zdaj vzplamti in zopet ugasne in zvezde plešejo po božjem svodu kakor razigrana deca na trati in ves gozd govori . . .

Začuden se vsedem na hrastov štor. Vse žubori, sušlja in čeblja krog mene: jelke in smreke, bori in hrasti. Šele tedaj se spomnim, da sem pozabil šentjanževe rože — ključ do šentjanževega jezika in kresnih skrivnosti. O pozabljiva glava! Kaj ti pomaga, če slišiš jezik in ga ne razumeš? Šel bom in si bom poiskal čudovite rože.

Kar se oglasi za štorom s predrobnim glasom: „Ne hodi!“ — zapuščena šmarnica s sklonjeno glavico in ovenelimi listi trepetava v mahu.

Ne hodi! Čuj me, osamljeno šmarnico! Komaj še govorim. Dolgo že čakam in čakam kresne noči, ko je dano govoriti rožicam. Sestrice so pomrle — le jaz še čakam, da bom povedala zemljanom zgodbo o pastirčku Lojzku in o prvih šmarnicah. Davno je že umrl oni pastirček in nihče ne ve, da je sploh kedaj živel.

Pasel je od zore do zarje ovčice svoje mamice. Mamica mu je bila od sile dobra in pobožna. Preden je gnal na pašo, ga je pokrižala; z sv. znamenjem ga je pozdravila, ko se je vrnil. Vedno mu je govorila: „Lojzek, molí rad! Ko bo zvonilo, moli

k nebeški mamic! — Kadar si prašal Lojzka: „Kje ti je mamica?“ se ni pomišljal dolgo: „Eno imam doma, zlata mamica ji pravim, drugi pravim božja mamica, mamica neba!“

Zgodilo se je pa, da je umrla zlata mamica; pršli so pogrebci in so jo odnesli k mrtvim na Žale.

Silno je jokal Lojzek in kaj bi ne? Zgubil je mamico, kdo mu bo dal drugo?

Pa ni dolgo jokal. Varuh ga je vzel k sebi in je zopet pašel ovce in telice. Na paši je postavil droban oltarček nebeški mamic.

Prišel je prvi dan majnika, ko se zgodilo čudo:

Oltar je bil ves v bršljinu in smrečju, okrašen z marjeticami. Lojzek pa ni bil zadovoljen. Šel je in je iskal še drugih rožic, a jih ni našel, le bele marjetice so rasle na pogorju.

Kaj je hotel? Majka božja ve, da jih ni. Pokleknil je na klečko in je molil:

„O nebeška mamica, pozdravi mojo zlato mamico in ne bodi huda, da nisem prinesel lepših rožic. O da morem, potrgal bi vse rožice sveta in jih zvil Tebi, ki si tako lepa in tako dobra. O da morem!“

Tedaj se je razganił oltarček. Nad oltarčkom je plavala lepa Gospa, zorna ko solnce in lepa kakor luna, v snežnobelo haljino odeta.

In Lojzka je obšel sen ali kaj? Videl je:

Gospa se je sklonila k njemu, mu odprla srčno stran: na beli dlani je trepetalo živo srce in iz srca je klila čudovita, neznaná roža s širokimi listi in belimi zvončki.

In Gospa je spregovorila:

„Lojzek, svoje srce mi daj, poklonil mi boš najlepšo rožo!“

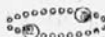
In zopet je izginilo vse: Lepe Gospe ni bilo več. Krog znamenja na klečci in vencih pa so blestele nove rože, podobne onim v Lojzkovem srcu, s širokimi listi in belimi zvončki.

Tedaj je Lojzek tekel v vas in vsi ljudje so se čudili Lojzku in neznaní cvetki. V spomin na lepo Gospo so jo imenovali: Šmarnica.

Umrl je oni pastirček, umrli so oni ljudje in kdo bi vedel, da so kedaj živeli? Le šmarnice še živijo v spomin na lepo Gospo in pobožnega pastirca Lojzka. —

Govorila je šmarnica, nagnila glavico in legla v smrt...

Utrgal sem jo rahlo in jo dal v spominsko knjižico v spomin na pastirčka in šentjanževo noč in vselej, kadar se mi srce ohladi v ljubezni do lepe Gospe, jo poiščem, zakaj na vsaki šmarnici je pisano: „Daj mi svoje srce!“ —

Br. N.

Pri ptičih na domu.

Ne verjamem, da živi človek, ki nima ljubezni do ptičev. Če pa živi tak človek, se mi zdi, da mu mora biti dolgčas na svetu. Oh, kako dolgčas bi bilo meni, če bi ne bilo takole spomladi ptičic okoli mene! Zdi se mi, da bi bil gozdič manj zelen in travnik manj razcveten. Moje srce bi pa bilo žalostno in bi mu pomladno solnce ne sijalo tako veselo in prijetno.

Posebno rad opazujem ptičke, kadar začno znašati mala gnezdeca. To je res nekaj prekrasnega. Prav majhen sem še bil, ko mi je neko jutro obljubila moja mama, da mi bo proti večeru nekaj jako lepega pokazala, če bom ves dan prav priden. Pa mojima dvema bratoma tudi. To smo bili pridni in še bolj — radovedni! In res, proti večeru reče mama: Sedaj pa pojdemo na vrt pod onole jablano, pokazala vam bom gnezdece z majčkenimi pisanimi jajčki. Šli smo in videli, jaz prvokrat v življenju. Mama nam je znala pripovedovati o ptičkih tako lepo in zanimivo, da sem kar zasanjal o lepoti ptičjega sveta in ostal v mislih dolgo pri ptičicah. Od takrat pa vsako leto opazujem ptičice in se zmerom kaj novega naučim.

Ali hočete tudi vi z menoj, da nekoliko pogledamo ptičke, kako in kje si zidajo drobna gnezdeca?

Komaj so se v zgodnji pomladi naši krilati pevci zopet priselili v naše kraje, že odmeva ob jutra v večer njihova poskočna pesemca. Ne traja dolgo, ko si začne tudi znašanje gnezda.

Še iz hiše ti ni treba vselej, da vidiš ptice v gnezdu. Glej, gosposka lastavica se čuti tako domačo pri vas, da si je izbrala kar vašo vežo ali preddurje za svoje domovanje. Kako si zida gnezdo in kako vzgaja novo družinico — opazuj!

Ampak vse ptice kajpada niso tako domače. Kod povsod si napravljajo gnezda! Vrane, kavke, srake in druge take ptice jih skrivajo na veje ali med rogovile visokih dreves. Ondi so varne pred sovražniki, da jih ne bodo zalotili. Vodni kos in še marsikateri obvodni ptič gnezdi tik ob vodi v tleh, toda zastonj se trudiš, da bi pogledal vanj, ker mu peneči se vodni valovi delajo varno obrambo.

Pa saj si gotovo že tudi to opazil, kako znajo svoja gnezda skriti celo take ptice, ki si jih napravljajo v grmovju in na nizkem sadnem drevju. Morda si šel že stokrat tik mimo gnezda, pa ga nisi prav nič videl. Tako je stisnjeno v malo rogovilico, da se skoraj nič ne pozna. Le slučajno si ga nekoč zapazil.

Nekateri ptiči gnezdiijo v večji tovaršiji, da imajo gnezda prav blizu skupaj, drugi pa zopet popolnoma ločeno, sami zase. Poglej lastavice! Dostikrat imajo po več gnezd v eni sami veži. Tudi škorci imajo včasih po dve ali tri gnezda v enem samem votlem drevesu. Istotako gnezdi po več kavk v enem in istem zidovju in več parov postovk v enem zvoniku.

Čisto drugače boš pa videl pri slavčku ali pri sinicah. Če si naletel blizu vasi na slavčevo gnezdo, bodi prepričan, da daleč okrog ne boš našel družega. Slavec ne trpi blizu svojega domovanja nobene bratovske hišice. V tem sta mu podobni poleg sinice tudi še pastiričica in taščica.

Zakaj so neki te ptičice tako nestrpne, saj bi človek mislil, da so prav krotke in da se rade imajo med seboj? Veš, to mora tako biti, drugače bi ne bilo vse prav. Pomisli, kaj bo, kadar se bodo iz drobnih jajčec izvalil mladi tički-golički! Nekaj tednov bodo neprestano na stežaj odpirali kljunčke in stara dva bosta morala venomer loviti in donašati črvov, hroščev, muh itd. Vse to morata naloviti v bližnji okolici svojega doma, gnezda, drugače bi se preveč zamudila in bi ne mogla mladih dosti pitati. Če bi se nabralo na enem kraju več gnezd istih ptičev, bi kmalu zmanjkalo hrane in v prelepi ptičji deželi bi nastala lakota.

Treba je namreč tudi to vedeti, da ptiči večinoma ne jedo vsega od kraja kot mi ljudje. Ptiči jedo nekateri samo meso žuželk in podobnega mrčesa, drugi pa zopet samo zrnje in semena. Pa ne morebiti zato, ker so tako spestovani kot tista izbirčna Metka v starem šolskem berilu, temuč zato, ker imajo tako ustvarjene želodčke.

Zakaj pa potemtakem lastavica gnezdi v veliki tovaršiji prav blizu druga druge? Saj vemo, da uživa samo mušice in podoben mrčes, zrna se pa ne pritakne.

Zato ker zna izvrstno letati in preleti v kratkem času silne daljave, saj je urna kot blisk. Njej je skoro vseeno, če gre na lov en kilometer daleč ali pa tri do štiri. Lovi tudi visoko po zraku in mušice se vedno na novo naberejo, da jih zlepa ne zmanjka. One ptice, ki gnezdiijo posamič, pa večinoma nabirajo hrano po vejah dreves, po grmovju, po travi zato se dosti bolj zamude in dosti manj najdejo.

Naj omenim še našega dobrega ptičjega znanca, ki mu je vrabec ime. Ta kričač tudi dosti rad gnezdi v družbi z drugimi vrabci blizu skupaj. Pa ni posebno imeniten letalec. Kako to?

O, vrabec ima srečno ustvarjen želodec. Prenese in prebavi vse, naj že bo mrčes, zrnje, odpadki mesa ali karkoli. Zato se ne boji, da bi ga tovariši prehudo spodjedali in bi moral trpeti lakoto.

Orlički in Orličke! Rečem vam, ptiče morate radi imeti, pa večkrat opazovati njihovo življenje in navade!

Ivan Langerholc.

•••••

Kdo zna pravilno pisma pisati?

Vi ste se že oddahnili, kakor se mi zdi, češ dosti nam je napovedal. O, pa še nismo pri kraju, ne. Dosti imam še povedati. Le kar pridno poslušajte, če nočete, da bi se skregali? Ne, ne, to bi bilo pregrdo.

Lotimo se danes pisem samih. Pravilno sestavljeno pismo ima več delov.

Navadno napišemo najprvo kraj in pa datum. Saj veš, kaj se to pravi. Ime tistega kraja moraš napisati, odkoder pismo pišeš, potem pa dan, mesec in leto, kdaj si pismo pisal. To zapišemo nekako 2 cm pod gorenjim robom, prve strani pisati pa začnemo približno v sredi strani; nikdar na levem robu. Torej takole:

Škofja Loka, 26. aprila 1924.

Ali pa tako, da mesto mesečnega imena zapišemo številko, torej:
Škofja Loka, 26. IV. 1924.

Namesto rimske številke za mesec lahko napišemo tudi arabsko, torej:

Škofja Loka, 26. 4. 1924.

Zdaj pa pride na vrsto nagovor.

Nagovor napišemo približno za 3 cm pod datum, pa vedno tako, da pride ravno v sredo pisma. Vem, da bo spet kdo zagodrnjal, češ, čemu ta potrata! Zakaj mora ostati toliko papirja praznega? Ali ni škoda? Kar lepo tiho bodimo s takim godrnanjem. Janez Dostojen že ve, kaj dostojnost zahteva. Ali naj še v pismih kažemo, kako nedostojni stiskači smo?

Ko smo se domenili za prostor, moramo pa še povedati, kakšen naj bo nagovor. Nagovor naj bo kratek in primeren. V vaših pismih v „Orliču“ berem največkrat nagovore: Ljubi brat Nardžič! Dragi brat Nardžič! Cenjeni brat Nardžič!

Vsi ti nagovori so prav lepi. Seveda, če jih napišete sami. Če vam jih pa mora ljubi brat Nardžič popravljati, potem . . . no, bom raje tiho.

Z besedicami „ljubi“, „dragi“, „cenjeni“, nagovarjamo zlasti osebe, s katerimi lahko bolj zaupno, bolj po domače občujemo. To so zlasti stariši, bratje, sestre, sorodniki, prijatelji, znanci in brat Nardžič!

Ali bi pa bilo prav, če biti napisal: Ljubi učitelj! Ali pa zdravniku: Ljubi zdravnik! To se pa sliši malo čudno. Pride-nimo eno samo besedico, pa bo koj drugače: Ljubi gospod učitelj! Ljubi gospod zdravnik!

Zapomni si tudi to: Osebe, ki so po svojem stanu imenitnejše kakor smo mi, nagovarjamo navadno z besedami: prečastiti, velečastiti, velespoštovani, velecenjeni (a nikdar prespoštovani, precenjeni!) Pred njihov stan pa napišemo še besedo „gospod, na pr. Velecenjeni gospod profesor!

Prav imenitne osebe — takim boste sicer Orliču malo pisali pa je vseeno prav, če veste, — zelo imenitne osebe torej, pa nagovarjamo v pismih: Vaše blagorodje!

Mislím, da o nagovoru dosti veste. Hujše pa je, kar zdaj pride. Kolikokrat ti sedi Miha Narobe po cele pol ure, da, po celo uro, nohte si grize, — fuj, grdo! — držalo ima med zobmi

— tudi ni posebnega priporočila vredno, — vije si lase in gleda tja v brezmejno daljavo, pred njim pa leži prazen list papirja. Pa ga vprašaj: „Miha, kaj pa ti je?“ In Miha bo počasi in tiho izjavil: „Začeti ne znam.“ To je tisti spak! Joža Površnik bo pa začel s takim starokopitnim začetkom, s katerim je menda napisanih že na milijone pisem:

Dragi brat!

Preden Ti kaj pišem, Te najprvo lepo pozdravim in te vprašam, kako se ti kaj godi . . . .

Upam, da br. Nardžiču ne pišete takih pisem. Če pa kaj take šare tudi od orliškega drobiža dobi, mu pa danes slovesno zapovedujem: V koš s tako šaro!“ (Dalje prihodnjic.)

Br. Vladimír Ž.

Nekaj o kopanju.

Sedaj, ko postajajo dnevi bolj vroči, pričenjamo zopet s kopanjem. Mislim, da se Orlički radi kopate: kako tudi ne, ko ga ni med vami, ki bi se bal vode.

Kopanje pa ni samo prijetno, ampak tudi zelo koristno. S kopanjem utrjujemo telo in ohranimo snažno.

Če se kopamo v preglobokih vrtinčastih vodah, ali če se kopamo nepravilno je kópanje lahko nevarno.

V naslednjem vam hočem pojasniti, kje in kako se mora Orlič kopati.

Poletne popoldneve, ko imate čas, se zberite in pojdite na pripraven kraj k potoku, reki ali k jezeru, ki je v bližini vašega doma. Toda voda ne sme biti globlja kot do prsi, ne sme biti premrzla in ne prederoča. Pazite tudi, da voda ni umazana.

Vroči ne hodite nikoli v vodo, ampak počakajte, da se malo shladite. Vročega človeka prime v mrzli vodi zelo rad krč; udje mu odreko in prične se potapljati. Tak je izgubljen, ako ga nihče ne vidi in ne reši. V vodi ne ostajajte predolgo. Nikoli ne bodite toliko časa, da dobite kurjo polt, ali da se pričnete tresti. Ko pridete iz vode, dajte nekoliko telovaditi ali teči, da se ugrejete in posušite. Ako imate čas, se vlezite na solnce; kajti solnčna kopel zelo dobro vpliva na telo.

V krajih, kjer se nahaja primerna voda, se lahko učite in izurite v plavanju. Pri plavanju se razgibljejo skoro vse mišice telesa in se močno okrepe. Uči naj vas starejši, izurjen plavač. Bog varuj, da bi se pričeli sami učiti, ker v takih slučajih se skoro vedno kakšna nesreča zgodi. Sicer pa bom o plavanju napisal prihodnjič kaj več.

Najbolje je, Orlič, da se hodite kopat skupno pod vodstvom načelnika, ali pa katerega drugega starejšega člana. Pri kopanju imejte vsi kopalne hlačke. Skupno z vami naj se ne kopajo nedostojni, surovi fantje. Kopajte se sami, ne skupno in ne v bližini deklic.

Tako sem vam povedal na kratko, kako se mora vršiti vaše kopanje.

Ne pozabite! Vaše kopanje naj se vrši vedno pod nadzorstvom starejše izurjene osebe, tako, da je izključena vsaka nevarnost.

Radi kopanja ne zanemarjajte svojih dolžnosti. Vaši stariši vam bodo potem prav radi ustregli in dovolili, da se hodite kopat. Le pridno izrabljajte ugodni čas in utrjujte svoje mlado telo, da postanete močni in zdravi Orli.

Slab in dober „izpad“ pri prostih vajah.

Ali je bila to resna šola! Tista namreč, v kateri smo se učili v pozoru stati. Nazadnje bi človek res mislil, da postaja naš brat vaditelj siten. Vendar je treba stvar skozi prava očala pogledati, pa bo vsak videl, da vaditelj ni siten, temuč samo natančen in skrben. Pa ne zavoljo sebe, temuč zavoljo nas. Takole nam je zadnjič rekel:

„Orlič, jaz hočem, da postanete značajni fantje. Značaj se pa kaže v prav majhnih rečeh. Meni ni treba nič dosti gledati za vami ali spraševati okrog, kakšen je ta in ta. Pridem v telovadnico, zakličem pozor, pogledam vsakega posameznega telovadca v vrsti, pa kaj hitro vem, kakšni značaji ste. Precej ločim

skrbnega ali malomarnega, pazljivega od nepazljivega, discipliniranega od svojeglavca, resnega od lahkomišelnega in tako dalje. Zato sem pa tudi tako silno dolgo in natančno vadil z vami stoje v pozoru, da se boste naučili res telovadskega nastopa. Telovadec mora biti vztrajen in stanoviten, drugače ni za nobeno rabo. Mislim, da ste se sedaj vsi naučili zraven lepe stoje v pozoru tudi vztrajnosti in stanovitosti, zato bomo šli danes zopet dalje in se bomo učili vaje, ki je tudi prav lepa in se ji pravi — „izpad“.

Potem smo začeli. Bilo je prav zanimivo, ker brat vaditelj ni kazal samo to, kaj je prav in kako se mora, temuč tudi, kako ni prav in kako se ne sme. Mi si pa v ta namen oglejmo sledeče slike!

1. Telovadec nad št. 1 misli, da je napravil izpad, v resnici ga pa ni napravil, temuč prav krepko polomil. Z levo nogo je sicer dosti daleč stopil, toda desno je upognil in dvignil njeno peto, da sloni noga na prstih. To se pri izpadu ne sme! Je zelo grda napaka.

Sedaj si pa še njegov hrbet oglejte! Kako nerodno je skrivenčen! Ali je to fantovsko, kaj šele telovadsko? In vendar se vidijo tu in tam tudi pri prostih vajah, ki se izvajajo ob javnih telovadbah, tako grdi izpadi. Tega ne sme biti več? Zato se bo treba resno učiti in spet učiti! Pomislite no, ali se spleča hoditi gledat take nemarneže kot je naša pokvečena št. 1? Saj bi bil deček samega sebe

žalosten, če bi se mogel videti. Zato naj si pa vsak vsaj tole sliko prav natančno ogleda!

2. Kaj pa naša številka dve? Hudnika, ali tega fanta po bedrih trga? No, saj je usmiljenja vreden, če je to res, ampak k telovadbi naj tak ne hodi! Rajši naj si dve ali tri čebele pritisne pod koleno, da ga bodo pičile in mu ozdravile trganje. Potem bo lahko delal pravilen izpad in ne bo tako grdo kazil prostih vaj.

Toda zakaj mislim, da ima trganje v nogah? Poglejte vendar, saj ni napravil, izpada, temuč je samo majčkeno naprej stopil in napravil komaj predkoračno stajo. Nekaj mu mora biti, če ni bolan, je pa len in nemaren. Sedaj je pa videti na sliki kot bi se opotekal. Kaj se prav za prav to pravi — narediti izpad? Poslušajte, oziroma berite!

Narediti izpad ali izpasti se pravi, izstopiti na tak način naprej (ali tudi v stran) kot bi prav za prav vse telo, ne samo noga, padlo naprej (ali v stran), padec pa zadrži noga, ki izkorači in se pri tem močno skrči. Treba je napraviti velik, krepak izpad, pri katerem se izstopajoča noga vrže prvi hip

iztegnjena daleč naprej, nato pa krepko udari ob tla, potem ko se noga tik pred dostopom močno skrči. To je res pravi izpad.

3. Sedaj je čas, da se ozremo na tretjo sliko. Oho, ta mož je pa komot! Zakaj ni leve noge skoraj nič upognil? Ali res misli, da bo telednil na nos, če se bo malo bolj naprej nagnil? Res je, da je ta možakar precej dolg in prekljast, vendar ne bo precej po dolgem na tleh, če se bo potrudil za pravilen izpad. Saj ga bo leva noga dosti varno podprla, samo — seveda! — prav jo mora postaviti. Zato naj še enkrat pre-

bere pouk o izpadu pod številko 2, potem naj pa spet poizkusi in bo videl, da bo šlo.

4. Sedaj pa križ čez vse prve tri izpadarje in obrnimo oči in misli samo na četrtega.

Vidite, takole bomo mi „izpadali“. To je prav, zato pa tudi lepo. Kaj pa je tisto, kar napravi izpad številke 4 tako čeden in priku-pen? Premislite!

Izpad je predvsem dosti dolg. Najbolje je, če je dolg tri telovadčeva stopala, merjeno od pete do pete. Poglejte stopala! Desno je odsu-kano na desno, da noga lažje leži na celem stopalu in ne zleze na prste. Tisto bi ne bilo prav in smo pri št. 1 odločno po-grajali. Levo stopalo pa gleda naravnost naprej in to je zelo prav. Tako mora biti. Desna noga je lepo napeta, leva dosti skrčena, trup malo predklonjen — vse to je prav. Glava je pa vzravnana in pogled meri naravnost predse. — To so tiste vrline tega izpada, ki zaslužijo našo pohvalo.

Sedaj naj si vsak dobro ogleda številko 4 in prav gotovo mu bo izpad všeč. Potlej naj se ga sam nauči. Kadar boste znali, pišite, in bova prišla z našim vaditeljem gledat, če res znate. Morebiti pride z nama tudi sam brat Nardžič.

•••••

Mala kuharica.

Res lepo je in prijetno v kuhinji pomagati. To največje je veselje: mešati, prilivati.

Kavo Vam že sama skuham, kadar mame ni doma. Večkrat mi pa mleko sitno izkipi popolnoma.

Knedelčke najrajši kuham, ker so dobri na vso moč. Kadar je pa treba štrukljev, pride mama na pomoč.

O, za ateja pa tudi že izrezek naredim. Prej meso prav dobro stolčem, v vročo mast ga položim.

Kadar mama cvre in peče, se krog nje ves čas vrtim; ker pomagam, za plačilo kaj pokusiti dobim.

To je res, da sem še majhna, kuhati pa le že znam. Če želite, lahko pridem kar za kuharico k vam!

Ciril Kajzer, orliška mladenka v Št. Vidu nad Ljubljano.

Veselje prijateljic.

Igrica za mladenke v 1 dejanju.

Osebe: Francka, Milenka, Ivanka.

Francka (*sedi in dela ročno delo. Poje pesem „Vsakemu svoje“.*)

Prosto reže ptica zrak
prosto v gori srna skače . . .

Francka (*zagleda Milenko, ki žalostno prihaja*). Jej, Milenka!

Milenka. Oh, Francka, kako si ti vedno vesela!

Francka. Beži, beži, ti pa vedno jočeš.

Milenka (*prisede in žalostno pripoveduje*). Kaj bi ne jokala, ko mi je tako hudo. Pomisli, saj ti ne veš, kako prijetno ti je. Ko dovršiš svoje naloge, smeš iti, kamor hočeš k telovadbi, k izkušnji, k petju, k shodu kandidatinj. Ko bi jaz smela! Pa me nikamor ne puste. Tolikokrat sem jih že prosila, pa mi ne dovolijo. In danes zopet, oh tako sem prosila, da bi smela vsaj k shodu kandidatinj, pa mi ne dovolijo in mi ne.

Francka. Pojdi no, strahopetnica! Kar ušla bi! Jaz bi jih še poslušala ne. Naj se kregajo kakor hočejo.

Milenka (*jokaje*). Francka, saj veš, kako ljubim mamico. Nočem jih razžaliti. Kaj šele, da bi jih ne ubogala! — Mislila sem, da bom pri tebi bolj vesela, pa sem še bolj žalostna. (*Bolj tiho.*) Bom šla pa k Vrbičevi Ivanki.

Francka. Pa pojdi, kamor hočeš! Prav maram zate, ko samo jočeš!

Ivanka (*pride vesela, zagleda Milenko.*) Milenka, kaj že zopet jokaš? (*Gre k nji.*) Vedno si žalostna, ti ubožica!

Milenka (*bolj vesela*). Ljuba moja Ivanka, (*jo objame*) kako sem vesela, da si prišla.

(*Francka med tem zamišljena v delo.*)

Ivanka (*prisede.*) Kaj se je pa zgodilo, Milenka, da si tako žalostna? K telovadbi bi rada hodila, kajne? In k petju. Gotovo si zopet mamo prosila, pa te ne puste.

Milenka. Res je, Ivanka! Oh, kako rada bi hodila! Francki sem potožila, pa me je še ozmerjala, da sem bila še bolj žalostna.

Ivanka (*proti Francki.*) Preveč si lahkomišelna in razposajeno vesela. Kako moreš biti taka, ko vidiš svojo prijateljico v žalosti? Pa ne da bi jo potolažila in delila z njo žalost.

Francka (*bolj žalostna.*) Saj nisem mislila tako hudo. — Milenka, odpusti!

Milenka. Saj je že dobro. Sedaj sem že bolj vesela, ko je prišla Ivanka.

Ivanka (*med tem zamišljeno.*) Nečesa sem se domislila. Vesta, kaj?

Francka in Milenka. Kaj neki?

Ivanka. Pojdimo vse tri k vaši mami, Milenka! Prav lepo jo bomo prosile in ko bo videla, da vse tri prosimo zate, boš videla, da te bo pustila.

Milenka. Kako si ti dobra, Ivanka!

Ivanka (*proti Francki.*) Ali bo šla Francka tudi?

Francka (*vesela.*) Gotovo! Vse tri bomo šle in povedale bomo, kako se učimo telovaditi in da bomo nastopile.

Milenka. Pa bosta tudi povedali, kako je pri setankih in shodih, kajne, Ivanka?

Ivanka. Tudi. In če mama še ne bo pustila, bomo pa...

Francka. O, potem bomo pa gospodično vaditeljico naprosile, da bo prosila zate.

Ivanka. Vidiš, ravno to sem hotela reči.

Milenka. Trdno pričakujem, da me bo potem moja dobra mamica gotovo pustila.

Ivanka. Kako sem srečna, ko vidim, da sta obe veseli in zadovoljni!

Milenka. Res, tako srečni si naju storila. V tvoji družbi je prijetno.

Francka. Zapijmo zdaj eno Marijino pesemco!

Ivanka. Katero? No, Milenka, pa ti povej!

Milenka. Pa dajmo „Večerni zvon“. (*Zapijmo eno kitico ali dve.*)

Ivanka. Kmalu bi pozabila, da moram še v trgovino. (*Se odpravlja.*) Počakajte me tačas tukaj, potem bomo šle takoj k vam, Milenka. (*Odide.*)

Francka in Milenka. Kmalu pridi. (*Gledata za njo, dokler jo vidita.*)

Milenka. O, kako je dobra ta Ivanka!

Francka. O, dobra, pa kako! Mene je že večkrat tako prijateljsko opomnila, da ji nisem mogla prav nič zameriti.

Milenka. Ona ne more videti prijateljice žalostne, da bi je ne potolažila in razveselila. Potem se šele čuti srečno, ko vidi, da smo vesele vse krog nje.

Francka. Ali si še huda name, Milenka. O, jaz nisem bila taka do tebe kot je bila Ivanka...

Milenka. Čisto nič nisem bila huda nate, čeprav sem postala bolj žalostna. Saj poznam tvoje napake. Pa pustimo to — pokaži mi rajši prvo vajo, jaz bom pa za teboj ponavljala, morda se bom kmalu naučila.

Francka. Saj res. (*Poišče venčke za obe.*) Sedaj ti bom jaz najprej pokazala vse štiri vaje. Potem bova pa še prvo vajo gib za gibom naredili. (*Pokaže vse štiri vaje.*)

Milenka. Oh, kdaj bom še jaz toliko znala!

Francka. Mogoče kmalu. V šoli si se tudi dobro učila in pri šolski telovadbi si bila med prvimi. — No pa poizkusimo sedaj nekaj gibov prve vaje. (*Francka dela naprej, Milenka pa*

za njo.) Prvi gib: tri, štiri — ena! (*Ponovita parkrat potem še drugi in tretji gib.*) Vidiš, da se boš kmalu naučila, jaz si nisem tako brž zapomnila.

Milenka. O, da bi se vsaj! Saj bi rada že vse znala, pa počasi bo že šlo. (*Naredita še en gib, nato Milenka steče k Francki, kot bi se nečesa domislila in jo potegne za roko, da sedeta.*) Francka, ali ne bo čez štirinajst dni Ivankin god? Narediva ji malo veselja!

Francka. Lej no, saj res! — Jaz imam doma lep vezen ptiček, ki bo kmalu izdelan, tega ji dam. Zelo bo vesela.

Milenka. Jaz ji bom pa dala prav lepo „Gospodinjstvo knjigo“, ki sem jo lani dobila od tete. Res bo vesela. Zjutraj bova šli k sv. maši in bova zanjo darovali sv. obhajilo. Potem bova šli k nji, izročili ji bova darila in ji voščili srečo.

Francka. S tem jo bova pa še prav posebno razveselili.

Milenka (*dene roke na oči, zamišljena.*) Kar vidim jo že, kako veselo ogleduje darila in si misli: Saj me vendar ljubita! Francka in Milenka sta mi res dobri prijateljci. Ker sem jih jaz razveselila, hočeta tudi oni dve mene.

Francka. O, veliko veselje bo imela!

Milenka. Kakor ona, tako bova tudi medve takrat zadovoljni, da sva ji napravili veselje.

Francka. Potem bo pa še bolj lepo, ko bomo skupno hodile k telovadbi, k shodom in k petju.

Milenka. K vajam in izkušnjam. Potlej bom pa tudi jaz vedno vesela in ti še bolj, Ivanka pa tudi. Lepo in prijetno bo!

Francka. Lepo in prijetno bo! Kakor verz: lepo in prijetno bo! (*Začne peti sama zase kot v začetku.*)

Vem, da moji pradedovi

so si zmage vence vili... (*Ivanka prihaja.*)

Milenka. Ivanka že gre!

Ivanka (*pride.*) Kako sta veseli!

Francka. Kaj ne bova veseli, ko si naju ti tako razveselila.

Ivanka. Ali me dolgo ni bilo? Mislila sem, da mi bosta že odšli. — Zdaj pa brž pojdimo, da ne bomo v mraku hodile. (*Francka in Milenka se odpravljata.*)

Milenka. Zdaj gremo takoj k vam ali ne?

Ivanka. Seveda, takoj! Jaz bom še mimogrede doma povedala, kam grem, da ne bodo v skrbeh. Vašo mamó bomo prav lepo prosile.

Francka. Midve bova vse povedali, kako je pri telovadbi, pri sestankih, pri shodih itd.

Milenka. Jaz bom pa obljubila, da bom potem še bolj pridna in skrbna.

Ivanka. Potem boš pa zmerom vesela in nič več žalostna, Milenka. In me bomo skupaj držale kot troperesna deteljica. (*Se objamejo in odhajajo.*)

Francka. Lepo in prijetno bo!

(*Zastor.*)

Vesela pošta brata Nardžiča.

Nadalje so naročili in plačali: Orličji Pilstanj 30, Predoslje 16, Jesenice I. 75 (plač. 18), Boh. Bistrica 20, St. Vid pri Stični 20, Trata 20, St. Vid nad Ljubljano 20, Novomesto 20, Horjul 36, St. Ilj v Slov. goricah 25, Vrhnika 20, Sv. Peter pri Mariboru 15, Vinica 20, Raka 34, Polhov gradec 10, Slov. Bistrica 14, Teharje 20, Gornja Radgona 6, Sv. Jurij ob juž. žel. 24, Novomesto 14, Sv. Benedikt v Slov. goricah 20, St. Vid pri Planini 10, Medija-Izlake 28, Sv. Peter v Sav. dolini 10, Ruše 20, Gorje (krožek) 8, Odseki Stari trg pri Slovenjgradcu 10.

Iz nabiralnika.

Maribor. — Spoštovani gospod! Danes pa Vam moram vendar enkrat pisati, kako se imamo v Mariboru. Prav rada čitam Orliča, pa se vedno jezim, da ne piše nihče od naših Orličic na veselo pošto. Tako pa Vam pišem jaz danes, čeprav sem še majhna. Hodim šele v tretji razred in tam sem najmanjša. Pa Orličice imamo še manjše iz prvega in drugega razreda. Vseh skupaj je 107 gojenk, je rekla moja sestrična, ki je bila načelnica Orlic, sedaj pa ni več, ker bo kmalu postala učiteljica, pa nima sedaj časa. V šoli smo dobile domačo nalogo, naj spišemo, kar hočemo. Pa sem pisala: „Kako so nastopile Orlice“. Vse sem popisala. Za pravopis sem dobila 1., za pisavo pa ne, ker pišem preveč grdo. Zdaj vam pa še pišem, kako je pri telovadbi. Pri našem oddelku je okrog 20 Orličic. Učita nas dve gospodični prav lepe vaje in igre. Vsako nedeljo pa imamo sestanek. Takrat pridejo vse gojenke. Tam se učimo lepe pesmi in častita sestra nam pravijo o mali Tereziji in še druge reči. Tudi iz „Orliča“ se nekaj učimo.

Cenjeni br. Nardžič, prosim, ne bodite hudi name. Moja sestrična je rekla, da jaz zelo grdo pišem. Bog živi! — Marica Topler.

Kranj. Dragi brat Nardžič! Orličji in Orličice iz Kranja Vam kličejo Bog živi! Se v nobeni številki „Orliča“ nismo našli koticčka, kjer bi bilo zapisano naše ime. Tako v drugih krajih niti ne vedo za nas. Vemo sicer, da boste rekli: „Zakaj se pa ne zglasite?“, vendar poslušajte: Čakali smo, da se nam ponudi prilika, pokazati bratu Nardžiču in vsem, kaj znamo. Orličev je 19, gojenk 24, mladenk pa 12.

Dne 6. aprila smo napravili tak lep nastop, da si ne morete misliti. Poleg prostih vaj in skupin, so ljudem dopadle igrice „Peričke“, „Marička na kamenu“, „Kaznovana radovednost“ in „Zamorčki“. To je bilo smeha! Začeli smo z državno himno, končali pa z orlovsko. To bi pa kmalu pozabila povedati, da so se Orličji na odru izpraševali iz „Zlate knjige“. Dobro so se odrezali. Za naprej se pa hočemo še bolj potruditi, da bomo povabili tudi brata Nardžiča, da bo prišel pogledat. Potem se pa ne bo tako kisló držal, kot v „Orliču“ št. 2.—3. Bog živi! — Matilda Kos.

Škofja Loka. — Velecenjeni brat Nardžič! V zadnji številki Orliča je bilo natisnjeno pismence Orličev. Prehiteli so nas. Tudi me smo se pripravljale, da Vam pišemo, a bilo je premalo časa. Oh, ko bi Vi vedeli, kako hitro mine čas pri telovadbi in sestankih. Malo telovadimo in zapojemo, pa moramo iti domov. Tudi za „Čebelico“ hranimo. Sedaj imamo že za en kroj. Sestrica Jožica Debeljak je prinesla zadnjič 10 Din. G. vadiateljica je rekla, da je za en rokav. Pri naraščanju imamo tudi sestrico, ki hodi v prvi razred in je tako majhna, da komaj na mizo vidi. Hodi pa redno k telovadbi in sestankom. Bog živi! — Za vse napisala Pavla Svojišak.

Boh. Bela. Cenjeni brat Nardžič! Pri nas smo sedaj ustanovili višji naraščaj. Imamo že novega vaditelja. Zunaj še ne moremo telovaditi, ker je še sneg. Pričakujemo zelo težko pomladi, da bi brcali žogo in telovadili na prostem. Imeli bomo kmalu dvorano. Prosim, da denete to pismo na veselo pošto. Bog živi! — Alojzij Ambrožič.

Črna. — Dragi brat Nardžič! Sprejmite moje tretje pisemce v „Orliču“. Prosim pa Vas, da ne boste hudi name, ker Vas tako pogosto nadlegujem. Imam Vas pač rad, čeprav Vas ne poznam drugače, kot pa po tisti sliki v „Orliču“ št. 5. Pa se nič lepo ne držite. Pa tudi Vi mene gotovo ne poznate, zato Vam pošiljam sliko nas Orličev, ki smo se dali slikati na praznik sv. Jožefa. Takrat smo skupno prejeli sveto obhajilo. Če bi me hoteli spoznati, pa kar tistiga pogledite, ki na tleh leži in je zaznamovan (+). Kaj ne, da se lepo držim? Na sliki so tudi naš gospod župnik, ki so obhajali svoj god na sv. Jožefa. Mi Orliči smo jim zapeli podoknico. Tudi tisti je Jožef, ki ima na peresu piko (.) Tudi njemu smo zapeli podoknico. Drugi dan nas je povabil na sestanek. Vi ne veste, kako lepo je bilo, ko smo dobili lonec strdi. Nato je bilo več nagovorov. Tako smo obhajali Orlovski praznik v Črni. Kaj pa Vi rečete na to? Jaz Vam kličem v imenu črnkih Orličev Bog živi! — Lekši Piko.

Prevalje. — Dragi brat Nardžič! Že dolgo niste dobili od nas nič poročila. Zato sem si jaz namislil, da Vam pišem, kako nam gre. Pri nas je 10 Orličev. Pozimi nismo imeli telovadbe, ker je bil prekratek dan. Zelo smo se razveselili, ko so nam vaditelj povedali, da bo v nedeljo sestanek. Še bolj smo bili veseli, ko so nam povedali, da bomo igrali igro: „Pijanec — brrr“. Jaz in drugi smo že komaj čakali, da dobimo vlogo. Jaz sem dobil vlogo Slavkota. Ko smo dobili vloge, smo bili zelo veseli. Povedali so nam, da bomo takoj začeli z redno telovadbo. Začeli smo z redovnimi vajami. „Orliča“ radi beremo, ker je zelo zanimiv in tudi zelo poučljiv. Bog živi! — Anton Kresnik.

Cerklje na Gorenjskem. — Ljubeznivi brat Nardžič! Po dolgem času sem se odločil, da Vam opišem naše velikonočne dneve. Bilo je prijetno. Na veliko soboto smo obhajali vstajenje Gospodovo. Pritrkavali so zvonovi, pokali so možnarji, pred Najsvetejšim je pa igrala orlovska godba, ki je prvič nastopila. Na velikonočno nedeljo in pondeljek smo pa sekali piruhe, da je bilo joj! Do Binkošti bo dobila farna cerkev četrti zvon. Sedaj pa pozdrav vsem Orličem. Brat Nardžič, midva se pa menda še ne poznavata. Bog živi! — Matevž Kmetič.

Ljubljana. — Dragi brat Nardžič! Prvič Vam pišem, br. Nardžič, in sicer iz bolnice. Teden dni je že tega, kar sem zapustil lepe Jesenice. Tukaj mi je zelo dolgčas. Zelo mi je žal, da ne morem nič telovaditi. Tolažim se s tem, da bom v par dneh zopet v krogu jeseniških Orličev. Bog živi! — Božidar Poženel.

Ljubljana, Marijanišče. — Dragi brat Nardžič! Na Marijino oznanenje smo imeli akademijo. Pokazali smo skupinske vaje in vaje s palicami. Vmes je bila ena deklamacija in govor, ki ga je govoril naraščajnik. Končali smo z igro „Orlič in drugi tiči“. Prosim, povejte pisatelju te igre g. p. Krizostomu, da je ta igra zelo lepa in primerna. Ljudje so se najbolj smejali Izidorju, čeprav je bil velik nerodnež. Tudi mi smo bili veseli, pa še kako! Sedaj se pa marljivo pripravljamo za tekme, da bomo dosegli lepih uspehov. Bog živi! — Brat Jelko.

Orlič“ izhaja po možnosti vsaki mesec. List izdaja uprava „Mladosti“ Uredništvo in upravništvo: Ljubljana, Ljudski dom.

Naročnina za odseke in krožke, ki naroče vsaj 20 izvodov pod skupnim zavitkom, 5 dinarjev na leto, za vse druge naročnike 8 dinarjev.

Odg. urednik: Franc Zabret.

Tiska tiskarna „Tiskovno društvo“ v Kranju. — 2478—24